

DZIESIĄTKA

Czasopismo Rady Dzielnicy X

ISSN: 2084-0276

Nr 3 (62)

www.dzielnica10.krakow.pl

wrzesień 2022

for. Piotr Małec, Centrum Kultury Podgórze

DRUGIE ŻYCIE FORTU 52 „BOREK” str. 8-9

Pierwszy szkolny dzwonek w Dzielnicy X	3	Zajęciowy zawrót głowy	7
Duże zmiany w komunikacji miejskiej	5	Drugie życie Fortu 52 „Borek”	8
Roboty na ul. Fortecznej	6	Bezpieczna „Dziesiątka”	10
Nowy teren zielony w Opatkowicach	6	Budżet Obywatelski – czas start!	11
Nowy sezon w Centrum Kultury Podgórze	7	Budżet „Dziesiątki” 2023	11

WARTO WIEDZIEĆ!

PRZYDATNE NUMERY TELEFONÓW:

VI Komisariat Policji w Krakowie

Numer telefonu do dyżurnego funkcjonariusza to:
47 83 52 917, 47 83 52 040 oraz 47 83 52 711

Zarząd Dróg Miasta Krakowa

Całodobowy numer telefonu to: 12 616 75 55

Straż Miejska Miasta Krakowa

Dyżurni są dostępni pod całodobowym numerem
interwencyjnym: 986

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne

Informacje są dostępne pod numerem: 12 19 150

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania

Dyspozytornia Główna: 12 64 62 361

Rada Dzielnicy X

Kontakt do siedziby: 12 264 92 01

Pomoc dla uchodźców

Całodobowa informacja dla osób uciekających
z Ukrainy przed konfliktem zbrojnym: 12 210 20 02

Шукаєте притулок у Кракові та його околицях?
Гаряча лінія: +48 12 210 20 02

„Dziesiątka”. Wyd. Rady Dzielnicy X, ul. Inicjatywy Lokalnej 5,
Kraków. Czasopismo Rady Dzielnicy X Swoszowice.

Adres redakcji: ul. Inicjatywy Lokalnej 5, 30-499 Kraków,
tel. 12 264 92 01, e-mail: rada@dzielnica10.krakow.pl,

www.dzielnica10.krakow.pl

Redaktor naczelny: Tadeusz Murzyn

Redaktorka prowadząca: Karolina Putlak-Szpilska,

e-mail: karola.putlak@gmail.com

Więcej informacji znaleźć można na stronie

www.dzielnica10.krakow.pl

Kraków, Wrzesień 2022

Druk: Wydawnictwo-Drukarnia Ekodruk s.c.

ul. Wielicka 250, 30-663 Kraków

ISSN: 20840276, Nr 3 (62), Nakład 1500 egz. bezpłatnych.

Redakcja zastrzega sobie prawo do korekty i skracania nadesłanych
tekstów oraz opatrywania ich własnymi tytułami. Nie odpowiada-
my za treść zewnętrznych ogłoszeń.

TYTUŁEM WSTĘPU

Wydanie kolejnego numeru „Dziesiątki” zbiegło się z początkiem astronomicznej jesieni. A ta oznacza pierwszy dzwonek w szkołach. Placówki edukacyjne zlokalizowane na terenie naszej dzielnicy mogą pochwalić się sporymi zmianami, które już weszły w życie lub zajdą w najbliższym czasie. „Szkolne rewolucje” zdecydowanie wpłyną na komfort zarówno uczniów, jak i nauczycieli, o czym piszemy na str. 9-10.

Koniec wakacji i początek nowego roku szkolnego oznacza start nowego sezonu w placówkach kultury. Niekwestionowanym liderem na terenie naszej dzielnicy jest Centrum Kultury Podgórze, które posiada tu aż pięć filii. Każda z nich przygotowała ciekawy i bogaty program, dzięki czemu każdy znajdzie coś dla siebie – od warsztatów podróżniczych, przez zajęcia logopedyczne na brazylijskim fitnessie skończywszy. O tym, co przygotowało CKP przeczytacie na str. 7.

A skoro przy Centrum Kultury Podgórze jesteśmy, to nie sposób nie wspomnieć o otwarciu w wakacje Fortu 52 „Borek”. Ten zaniebany niegdyś austriacki zabytek militarny zyskał nowe życie, które tchnęły w niego wspomniane wcześniej Centrum Kultury Podgórze i Biblioteka Polskiej Piosenki. Obszerną relację z uroczystości otwarcia fortu przeczytacie na str. 8-9.

Fort otacza odnowiony park, na który mieszkańcy Klinów bardzo czekali, bowiem terenów rekreacyjnych na terenie dzielnicy mamy jak na lekarstwo. Okazuje się jednak, że być może będzie ich więcej. W lipcu miasto kupiło od jednego z deweloperów półtorahektara działkę na terenie Opatkowic. Jej przeznaczeniem ma być zieleń urządzona. Niestety nie obyło się bez kontrowersji, bo grunty okazały się składowiskiem

odpadów budowlanych. Więcej o tym przeczytacie na str. 6.

Okres od wydania ostatniego numeru „Dziesiątki” był czasem licznie przecinanych wstęg. Po niemal pół roku od otwarcia odnowionej stacji kolejowej Kraków Swoszowice, mieszkańcy tej części dzielnicy doczekali się wreszcie otwarcia parkingu park&ride po drugiej stronie torów. Otwarcie wspomnianego wyżej postoju wiąże się ze sporymi zmianami w kursowaniu komunikacji miejskiej na terenie dzielnicy. Te – gdyby nie upór mieszkańców i radnych Dzielnicy X Swoszowice – mogłyby mieć charakter rewolucyjny i to niekoniecznie w pozytywnym kontekście. Artykuł o zmianach znajdziecie na str. 5.

Sezon urlopowy przyniósł niepokojące informacje

na temat bezpieczeństwa na terenie dzielnicy. Czy mieszkańcy mają powody do obaw? Tego dowiedziecie się z wywiadu z Andrzejem Drągiem, szefem Komisji Bezpieczeństwa Rady Dzielnicy X Swoszowice, który publikujemy na str. 10-11.

Jesień to także ostatnie przymiarki do przyjęcia dzielnicowego budżetu, który w nadchodzącym roku może być wyjątkowo napięty. O wyzwaniach, jakie stoją przed przyjmującymi budżet radnymi RDX przeczytacie na str. 11-12.

Budżet niejedno ma oblicze. Jednym z nich jest ten obywatelski, w którym to mieszkańcy decydują o przeznaczeniu pieniędzy. Od 30 września do 14 października znów można głosować na projekty bliskie ich sercom. Krótkie przypomnienie, jak to zrobić znajdziecie na str. 12.

PIERWSZY SZKOLNY DZWONEK W DZIELNICY X

Rozbudowy, remonty i... jubileusze. Szkoły w „Dziesiątce” weszły w nowy rok odmienione i gotowe na wyzwania, związane chociażby z obecnością ukraińskich uczniów.

Brakujące skrzydło

Rok szkolny 2022/23 dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 134 im. S. Lema w Opatkowicach będzie rokiem nowego otwarcia. Ta niewielka placówka wzbogaciła się w długo wyczekiwane, dodatkowe skrzydło, godne swojego patrona, którego imię nosi niemal od roku. Wcześniej – w 2018 roku – dobudowana została duża hala sportowa, która zastąpiła wysłużoną salę gimnastyczną. O tym, że inwestycja była potrzebna świadczą statystyki. Jeszcze siedem lat temu w placówce uczyło się 150 dzieci. Dziś jest ich aż... 450.

– *Wiele lat temu ta mała szkoła była wskazana jako placówka do zamknięcia. Udało się ją uratować. Jak widać, historia przyznała nam rację. Peryferia się rozbudowują, mamy blokowisko przy ul. Dębskiego, uczniów ciągle przybywa i koniecznym jest, by dzieci uczyły się w godnych warunkach* – mówi Angelika Kuczaj, radna Dzielnicy X Swoszowice.

Konieczność rozbudowy szkoły przypieczętowała reforma edukacji.

– *Gdy wróciliśmy do ośmioklasowej szkoły podstawowej, okazało się, że tych dzieci jest tak dużo, że aby ułożyć plan zajęć, musimy pracować na dwie zmiany w naprawdę bardzo trudnych warunkach* – wspomina Bożena Malada,

dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 134 im. S. Lema. Nowe, liczące 1000 mkw. skrzydło mieści sześć pełnowymiarowych, klimatyzowanych klas lekcyjnych. Znalazły się w nim nowy sekretariat, szatnia, toalety i zaplecze gospodarcze.

– *Skrzydło mieści przede wszystkim pracownię dla klas 4-8. Wyposażone są w nowoczesne monitory interaktywne, mamy dostęp do szybkiego, bezpiecznego internetu i nowe pomoce dydaktyczne. Sprzęt kupiliśmy z rządowego programu „Laboratoria przyszłości”. To drukarki 3D, zestawy Lego i inne pomoce do robotyki czy programowania. Wszystko, by uatrakcyjnić proces nauczania. To taka szkoła przyszłości* – przekonuje Bożena Malada.

fot. Angelika Kuczaj

fot. Angelika Kuczaj

Uroczyste otwarcie skrzydła, w którym wziął udział prezydent Jacek Majchrowski, odbyło się 12 września, a więc w dzień 101. urodzin patrona szkoły. Połączone było z uroczystością przyjęcia pierwszoklasistów do grona społeczności szkolnej.

Stare jak nowe!

Jednocześnie udało się wyremontować stare skrzydło. Wymieniona została cała instalacja centralnego ogrzewania, wyremontowano schody, na korytarzach pojawiła się nowa farba.

Pomoc w adaptacji

Do opatkowskiej szkoły trafiły także dzieci z ogarniętej wojną Ukrainy. To głównie najmłodszy uczniowie z klas 1-3. Pedagodzy, uczniowie i rodzice dosłownie stawali na głowach, by dzieci czuły się jak najlepiej w nowych warunkach. Uczniowie mogą liczyć na kadre, która ma kwalifikacje do nauczania obcokrajowców i dodatkowe lekcję języka polskiego w niewielkich, 5-6 osobowych grupach.

– Dzieci bardzo szybko opanowały język w stopniu, który umożliwia im normalne funkcjonowanie. To szkoła trochę na peryferiach, wszyscy są zaangażowani, pomocni, mamy pedagoga specjalnego, dzieci są zaopiekowane. Rodzice także bardzo zaangażowali się w pomoc. Co ważne, dzieci uchodźców mają bezpłatne posiłki w stołówce, kupiliśmy też za 5 tys. zł, podręczniki w języku ukraińskim, by mogły korzystać z naszych zasobów bibliotecznych – dodaje Bożena Malada.

Rok jubileuszowy

Szkoła Podstawowa nr 43 im. Komisji Edukacji Narodowej weszła w nowy rok szkolny z nieco mniejszą liczbą uczniów, za to dużymi planami na nieodległą przyszłość.

– Mamy jeden oddział mniej, niż w ubiegłym roku. Dążymy do jednozmianowości, liczebność klas się nie zmieniła. Jeden oddział liczy średnio 27 dzieci – mówi Anna Romańczyk, dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 43 im. Komisji Edukacji Narodowej.

W tym roku w szkole realizowana będzie duża inwestycja, która zdecydowanie poprawi komfort zajęć na świeżym powietrzu.

– Czekamy na remont boiska, które będzie całkiem nowe, ze sztuczną trawą. Wymieniamy dosłownie wszystko. Prace nieco się opóźniły, miały być realizowane w wakacje, ale niestety nie udało się dotrzymać terminu. Remont potrwa w sumie cztery miesiące – wyjaśnia Anna Romańczyk. Rok 2022 to dla placówki rok jubileuszowy. Swoszowicka szkoła świętuje bowiem swoje 140-lecie. Jednak w tym roku nie będzie hucznych obchodów. Kierownictwo szkoły chce zaczekać na otwarcie nowego boiska. Przyszły rok będzie podwójnie jubileuszowy. W 1973 roku szkoła otrzymała numer, który obowiązuje do dziś, wtedy też nadano jej imię KEN.

Nie tylko lekcje

W nowym roku szkolnym placówka nie rezygnuje z imprez, które od lat cieszą się sporą popularnością. Będzie więc zimowe miasteczko, świąteczny kiermasz, rajd rowerowy i... zawodowy.

– To wydarzenie dla 7- i 8-klasistów z Dzielnicy X. Przyjeżdżają do nas licea i technika po to, by pre-zentować swoją ofertę. W ubiegłym roku impreza udała się fantastycznie i mam nadzieję, że tak będzie i w tym roku – podkreśla Anna Romańczyk.

Szkoła gościnności

Także swoszowicka placówka przyjęła w swoich murach ukraińskich uczniów. Dzięki staraniom dyrekcji udało się znaleźć sponsora, który ufundował im wyprawki. Dzieci mogą liczyć też na dodatkowe lekcje języka polskiego, to jednak nie wszystko.

– Jest asystent międzykulturowy. Wystąpiłam o godzinę na wyrównanie podstawy programowej. Co więcej, dzieci mające problem z językiem polskim mają specjalne tablety z tłumaczem, które wytapują głos nauczyciela i tłumaczą na język ukraiński. Nie mają więc takiego poczucia, że nie wiedzą, co dzieje się na lekcji – zapewnia Anna Romańczyk.

Zaangażowanie krakowskich szkół w pomoc dzieciom z Ukrainy zauważył amerykański „Forbes” w numerze z 9 września. Redaktorzy podkreślają, że placówki stały na wysokości zadania – nie tylko ciepło przyjęły młodych uchodźców, ale też wiedzą, jak stworzyć im odpowiednie warunki do nauki i pomóc odbudować poczucie bezpieczeństwa.

DUŻE ZMIANY

W KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W DZIELNICY X

Jesień przyniosła spore zmiany w kursowaniu autobusów komunikacji miejskiej na terenie „Dziesiątki”. To konsekwencja oddania do użytku parkingu park&ride przy stacji Kraków Swoszowice. Przez moment nad dzielnicą zawisło widmo likwidacji popularnej linii na Klinach. Pod naporem mieszkańców i radnych dzielnicowych miasto wycofało się z kontrowersyjnego pomysłu.

Presja ma sens!

Miasto tłumaczyło konieczność korekt w rozkładach jazdy brakami kadrowymi w MPK. Wpływ – choć ograniczony – miało też otwarcie Trasy Łągiewnickiej. Zarząd Transportu Publicznego planował likwidację linii 451 i zmiany w kursowaniu linii 151 na Klinach. Z niewiadomych przyczyn urzędnicy odpowiedzialni za transport nie uznali za stosowne skonsultowanie pomysłu z mieszkańcami i Radą Dzielnic X Swoszowice.

– Największą pretensję mamy o to, że nikt nas nie poinformował o tych zakusach. O proponowanych zmianach dowiedzieliśmy się z prasy. Rozumiem, że trzeba szukać oszczędności, ale trzeba to robić z głową. Można kosztem jednej linii połączyć inne lub wydłużyć trasy. Ale niech to odbywa się w dialogu z mieszkańcami i radnymi, a nie, że ludzie z dnia na dzień dowiadują się, że ich autobus nie przyjedzie – życzy się Tadeusz Murzyn, Przewodniczący Rady Dzielnic X Swoszowice. – Zatelefonowałem do zastępcy prezydenta Andrzeja Kuliga, wystosowaliśmy jako Rada Dzielnic pismo do ZTP i na szczęście udało się powstrzymać te absurdalne zmiany – dodaje.

Luźna pętla

Zmiany nadeszły 24 września, kilka dni po otwarciu wspomnianego parkingu w Swoszowicach. Na razie trudno oceniać, czy dla mieszkańców „Dziesiątki” będą na plus, czy na minus, bo wciąż kolej aglomeracyjna funkcjonuje z ograniczoną częstotliwością. Zdaniem Jacka Mosakowskiego z Platformy Komunikacyjnej Krakowa, nowe rozkłady jazdy to trochę taka mała rewolucja.

– Zmian jest dużo, wydaje się, że są w miarę dobre, oczywiście nie każdemu będą odpowiadać. Urzędnicy mówią, że mierzyli potoki pasażerskie i przeważająca większość mieszkańców jeździ liniami dowozowymi, przesiadając się na tramwaje. Uznano więc, że lepiej wzmocnić krótkie trasy. Wydaje się, że sporej grupie zmiany mogą odpowiadać – stwierdza.

Likwidacja widma

Urzędnicy podjęli decyzję, że linia 165 (kursująca z Borku Fałęckiego przez Swoszowice do os. Podwawelskiego) zostanie zlikwidowana. Według Jacka Mosakowskiego nie jest to wielka strata.

– Niby zapewniała połączenie z centrum, jednak miała słaby rozkład oraz trasę. W stronę Swoszowic nie zatrzymywała się nawet na rondzie Grunwaldzkim, mimo przejeżdżania tuż obok. Zwyczajnie nie miała szans się sprawdzić. Z rezultatów niezadowoleni byli chyba nawet sami urzędnicy, którzy przyznawali w rozmowach, że układ w Swoszowicach wymaga zmian – mówi.

W zamian wzmocnione zostały inne połączenia. W szczycie częściej jeżdżą autobusy linii 135, 155, 214 i 254.

– Założenie jest takie, by na poszczególnych ciągach – od Swoszowic do Kurdwanowa (135+155), od Swoszowic do Borku Fałęckiego (214+254) i od Swoszowic do Golkowic (135, 254) – były dwa autobusy zsynchronizowane tak, by łącznie dawały połączenie co kwadrans w szczycie i co 20 minut poza nim – tłumaczy Jacek Mosakowski.

Łukasz Franek, dyrektor Zarządu Transportu Publicznego broni zmian.

– Linia 155 jedzie przez całe Swoszowice i daje możliwość przejazdu od strony ul. Kąpielowej, o co wielokrotnie zwracali się mieszkańcy, a niestety wcześniej nie było miejsca na nawrócenie tam autobusu, z kolei linia 433 wydłużona do Piasków Wielkich dubluje nam 133 – stwierdza.

Jak dojadę?

Szczegółowe informacje dotyczące nowych rozkładów jazdy są dostępne na stronie Zarządu Transportu Publicznego.

ROBOTY NA UL. FORTECZNEJ WKROCZYŁY W KOLEJNĄ FAZĘ

Dobra wiadomość dla mieszkańców Swoszowic. Roboty na ul. Fortecznej przebiegają bez opóźnień i wkroczyły w kolejną fazę. Od 17 sierpnia objęły fragment od restauracji do skrzyżowania z ul. Zawiszy.

Dotychczas prace odbywały się na odcinku od ul. Zakopiańskiej do budynku pod nr. 22. Wykonawca zrealizował wszystkie roboty podziemne i uporał się z asfaltowaniem. Teraz przeniósł się na kolejny odcinek tej ważnej dla mieszkańców „Dziesiątki” ulicy. W związku z pracami ruch na fragmencie do skrzyżowania z ul. Zawiszy został wyłączony. Objazdy prowadzą ul. Doktora

Judyma i Zakopiańską. Mieszkańcy mają swobodny dostęp do swoich posesji. Swoją trasę zmienili autobusy linii 121, inna jest także lokalizacja przystanków. W ramach przebudowy ul. Fortecznej powstała nowa infrastruktura podziemna, chodniki, nawierzchnia i oświetlenie. Zmieni się także skrzyżowanie z ul. Zawiszy, a koniec inwestycji planowany jest na połowę marca 2023. W sierpniu drogowcy pojawili się też na ulicy Taklińskiego. Ekipy remontowe zajęły się blisko 400-metrowym fragmentem tej drogi na odcinku od Dębskiego w kierunku Studniarskiego. Prace trwały kilka dni, a ich koszt to blisko 500 tys. zł.

NOWY TEREN ZIELONY W OPATKOWICACH SZANSA DLA OSIEDLA CZY WYSYPISKO ODPADÓW?

W lipcu miasto kupiło od jednego z deweloperów ponad półtorahektarową działkę pomiędzy osiedlem, a torami kolejowymi przy ul. Dębskiego. Zgodnie z planem miejscowym, powstanie na niej nowy teren zielony. Sęk w tym, że znajdujący się tam nasyp to wysypisko odpadów budowlanych i komunalnych.

Zdaniem Angeliki Kuczaj, radnej Dzielnicy X Swoszowice ustalenie, skąd w skarpie znalazły się odpady jest trudne. – *Znaleziono tam jakieś wiaderka z farbami. Podejrzewam, że mieszkańcy, którzy się tam wprowadzali w taki sposób pozbywali się śmieci. Prowadzona była też budowa ul. Studniarskiego prowadzącej do przystanku SKA, swoje inwestycje prowadziły także Polskie Linie Kolejowe, więc trudno szukać winnych* – mówi.

Interwencja sprzed lat

Okazuje się, że w sprawie zanieczyszczenia działki interweniowała już osiem lat temu miejska radna Teodozja Maliszewska. Wówczas Wydział Kształtowania Środowiska zbadał teren. Działania nie podjął, bo... inwestor zapewnił, że zwąły ziemi zostaną wykorzystane w prowadzonych przezeń inwestycjach. Jak widać, tak się jednak nie stało. Miasto w wydanym przez siebie komunikacie zapewnia, że teren zostanie oczyszczony. Otwartym pozostaje pytanie czy to mieszkańcy powinni płacić za coś, co winien zrobić deweloper i, czy nie należałoby gruntownie zbadać gleby pod kątem obecności niebezpiecznych substancji, zanim na terenie powstanie zieleniec, z którego korzystać mają najmłodszy.

Przedstawiciele Wydziału Kształtowania Środowiska przypominają, że jeśli teren będzie przeznaczony pod zieleń, to projekt może uwzględniać przeprowadzenie badań składu nasypu, by ostatecznie wykluczyć obecność niebezpiecznych odpadów.

Naturalna bariera akustyczna

Otwartym pozostaje również pytanie, w jaki sposób zagospodarować teren. Wśród pomysłów pojawia się m.in. park krakowian. Wspomniana wyżej radna „Dziesiątki” Angelika Kuczaj ma też inne propozycje. – *Nasyp to naturalna bariera akustyczna. Chcemy żeby zostały na niej nasadzone drzewa, stanowiące dodatkowe wyłuszenie* – stwierdza.

Z kolei na terenie pod nasypem mógłby powstać plac zabaw, alejki, powinna też stanąć mała architektura – kosze na śmieci, ławki, oświetlenie. Ostatecznie o formie zagospodarowania tego terenu zadecydują radni Dzielnicy X Swoszowice.

NOWY SEZON W CENTRUM KULTURY PODGÓRZA ZAJĘCIOWY ZAWRÓT GŁOWY

Koniec wakacji wcale nie musi oznaczać nudy. Zadbają o to kluby kultury działające na terenie Dzielnicy X Swoszowice. Jak co roku przygotowały one bogatą ofertę zajęć dla wszystkich grup wiekowych.

– Każdego roku staramy się urozmaicać naszą ofertę zajęciową tak, by wyjść naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców. Nie inaczej jest i tym razem – mówi Anna Grabowska, Dyrektorka Centrum Kultury Podgórze. – Wśród propozycji na sezon 2022/2023 znajdują się zarówno te znane i lubiane, jak i zupełnie nowe. Będzie można wybierać spośród zajęć muzycznych, tanecznych, plastycznych i rękodzielniczych, a także teatralnych, edukacyjnych oraz rekreacyjnych. Serdecznie zapraszamy wszystkich: od malucha po seniora, zarówno naszych stałych klientów jak i tych Krakowian, których nie mieliśmy jeszcze okazji u siebie gościć – dodaje.

Na terenie „Dziesiątki” działa pięć filii Centrum Kultury Podgórze. Najmłodsza z nich to oczywiście **Fort „Borek”**. W oddanym w tym roku obiekcie, do dyspozycji mieszkańców jest kilkaset metrów kwadratowych powierzchni i wiele sal tematycznych. Odwiedzający obiekt będą mogli wziąć udział w zajęciach plastycznych, ceramicznych i warsztatach rękodzieła artystycznego. Dla aktywnych przygotowano zajęcia z pilatesu, zumbi oraz tańca towarzyskiego. Miłośnicy gry na instrumentach oraz śpiewu również znajdą coś dla siebie. W Forcie „Borek” działa Klub Rodziców, który oferuje m.in. warsztaty ogólnorozwojowe, zajęcia umuzykalniające oraz spotkania ze specjalistami.

Również w tym roku, wiosną, na terenie Dzielnicy X Swoszowice rozpoczął działalność **Klub Swoszowice**. Filia CKP działa w odnowionym budynku stacji kolejowej Kraków Swoszowice. W dworcowej przestrzeni znalazły się m.in. sala muzyczna, pracownia plastyczna i modułowa sala wielofunkcyjna. Klub oferuje szereg znanych i lubianych zajęć: od warsztatów florystycznych, rękodzielniczych, gimnastyki dla seniorów, po nowości w tym jogę, tabatę-fitness i capoeirę dla najmłodszych.

Mieszkańcy Soboniowic także nie będą narzekać na nudę. **Klub Soboniowice** zaprasza do siebie na zajęcia z rysunku i grafiki, języka angielskiego oraz nauki gry na instrumentach. Najmłodszy mogą rozwijać swoje

fot. Centrum Kultury Podgórze

taneczne pasje w czasie „Baletowego ABC” i muzyczne podczas „Muzyki dla Smyka”. W ofercie klubu nie zabrakło też zajęć ogólnorozwojowych z logopedą.

Co w **Klubie Wróblowice**? Mieszkańcy tej części „Dziesiątki” z pewnością docenią szeroką paletę zajęć rekreacyjnych, takich jak: fitness brazylijski, joga oraz pilates. Otwarta pracownia artystyczna prowadzi zajęcia malarskie a Grupa Klika zaprasza na warsztaty teatralne. W tegorocznej ofercie nie zabrakło nowości takich jak: kursy przygotowujące do egzaminów z matematyki oraz zajęć muzycznych.

Na koniec zaglądamy do **Klubu Zbydniowice**, gdzie Artystyczna Grupa Seniorek KOŁOWROTEK zaprasza na zajęcia teatralne. Na mieszkańców czekają również rodzinne warsztaty sztuki użytkowej, spotkania „Otwartej Kuchni”, spotkania podróżnicze, a także szereg zajęć: plastycznych, ruchowych i edukacyjnych.

Informacje i zapisy na zajęcia dostępne są na stronie internetowej Centrum Kultury Podgórze. Wystarczy wybrać interesującą nas filię. Kluby prowadzą także zapisy telefoniczne. Można też to zrobić osobiście w placówce.

DRUGIE ŻYCIE FORTU 52 „BOREK”

Niegdyś zaniedbany pustostan, teraz kulturalne centrum dzielnicy. Po latach starań mieszkańców Fort 52 „Borek” znów tętni życiem. Renowacja obiektu trwała blisko 10 lat. W tym roku udało się sfinalizować prace, a fort stał się nowym domem dla dwóch instytucji kultury. Będzie też służył lokalnej społeczności. Tak spektakularna metamorfoza wymagała jednak dużego zaangażowania i milionowych nakładów finansowych.

Efekt końcowy? Chapeau bas!

Odwiedzającym obecnie Fort 52 „Borek” trudno uwierzyć, że jeszcze kilka lat temu ten obiekt popadał w ruinę. Wilgoć, niszczący dach i odpadające cegły. W niczym nie przypominał on perty Twierdzy Kraków. Potencjał tego miejsca zauważyli i postanowili wykorzystać mieszkańcy oraz radni. Teraz genialna konstrukcja austro-węgierskich inżynierów z końca XIX wieku śmiało może być książkowym przykładem renowacji tego typu obiektów militarnych. Efekty prac widać już od wejścia na dziedziniec fortu. Potem jest tylko lepiej.

– Wynik końcowy prac to coś znakomitego – zauważa prezydent Jacek Majchrowski. – To pokazuje, jak pięknie można odrestaurować dawny obiekt i dostosować go do współczesności. Chapeau bas!

Zaczynaliśmy od zera

Tadeusz Murzyn, Przewodniczący Rady Dzielnicy X, niejednokrotnie wspominał na łamach „Dziesiątki”, że społecznicy i mieszkańcy zaczęli ratowanie fortu niemalże od zera. Mieli wizję, niszczący pustostan i skromne środki z budżetu dzielnicy.

– Zajmowałem się tym tematem ponad 12 lat. Zaczęło się od koncepcji studentów Politechniki Krakowskiej oraz inwentaryzacji obiektu. To był pierwszy, bardzo ważny krok. Dokumenty te były bardzo istotne, ponieważ startowaliśmy bez pieniędzy – wyjaśnia Tadeusz Murzyn. Radnym dzielnicowym udało się namówić prezydenta do tego, by miasto również zaangażowało się w projekt. Kolejnym krokiem było pozyskanie wsparcia Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa oraz środków europejskich.

– Fort był bardzo trudnym obiektem pod wieloma względami. Wymagał zaangażowania konserwatorów zabytków, historyków i całej grupy specjalistów – wspomina Tadeusz Murzyn. – Obiekt był warty tego nakładu i pieniędzy.

Na oficjalnym otwarciu Fortu 52 „Borek”, Przewodniczący Rady Dzielnicy X nie krył wzruszenia.

– Jest wzruszenie, ale to nie tylko moje dzieło. Choć muszę przyznać, że włożyłem w ten projekt serce. To była masa pracy wielu zaangażowanych osób. Ale udało się.

Kulturalne centrum dzielnicy

– Od teraz fort będzie kulturalnym centrum tej części dzielnicy. Bo choć na terenie „Dziesiątki” mamy sporo klubów kultury, to ten jest największy i najpiękniejszy – zapowiada Tadeusz Murzyn. Wtórzy mu Przemysław Walaszczyk z Centrum Kultury Podgórze. Od sierpnia jedna z filii CKP znalazła w Forcie „Borek” swój nowy dom.

– Klub Kliny, który przez wiele lat oferował mieszkańcom osiedla ciekawą i bogatą ofertę kulturalną przestał istnieć. W tym momencie przeniósł się do Fortu „Borek”, po to by wzmocnić tę ofertę – wyjaśnia Walaszczyk.

Do dyspozycji mieszkańców jest ponad 600 mkw. powierzchni zaadaptowanych do nowych funkcji.

W obiekcie znalazła się między innymi sala widowiskowa, sala dla rodziców z dziećmi, są też sale ruchowe i sala muzyczna.

– Oprócz tego nowa filia będzie się zajmować organizacją wydarzeń kulturalnych, również tych plenerowych. Liczymy na to, że dzięki nowej przestrzeni uda nam się dotrzeć do nowych klientów i zainteresować ich naszą ofertą kulturalną – mówi Walaszczyk. Centrum Kultury Podgórze planuje też kontynuować ofertę związaną ze zwiedzaniem Fortu „Borek” wraz z przewodnikiem. Kolejną instytucją kultury, która przeprowadziła się do fortu jest Biblioteka Polskiej Piosenki.

– Trzeba wierzyć w marzenia – mówi Waldemar Domański, dyrektor Biblioteki Polskiej Piosenki. – 10 lat temu przypadkowo znalazłem się przed budynkiem fortu. Zastanawiałem się co tu jest. Wtedy pomyślałem, że być może byłaby to nowa siedziba dla instytucji kultury. Po dekadzie sen się ziścił.

Biblioteka Polskiej Piosenki ma już sporo pomysłów na wykorzystanie nowej przestrzeni. – To między innymi koncerty, spotkania z artystami, kino muzyczne, potańcówki i wiele innych. Szukamy inspiracji. Prosimy mieszkańców o podpowiedzi – wylicza Domański.

„Będziemy tu wracać”

Mieszkańcy nie kryją zachwytu. – Najwyższy czas! Tu jest pięknie, będę odwiedzać to miejsce – mówią sąsiedzi Fortu „Borek”. Obiekt przyciąga też mieszkańców innych dzielnic. – Jesteśmy z Podgórze, tu jest pięknie, zielono, mogłoby być więcej stojaków rowerowych. Najbardziej podoba mi się oprowadzanie z przewodnikiem. Pomysł, aby zrewitalizować fort był bardzo ciekawy. To miejsce ma wspaniałą historię, warto tu być. Będziemy tu wracać – dodają krakowianie.

To jeszcze nie koniec prac

Inwestycja jest już zakończona, budynek został oddany do użytkowania. Jednak to nie koniec działań. Zarząd Budynków Komunalnych prowadzi obecnie prace związane z wykonaniem pełnej ekspozycji dla obiektu. W jej skład wejdą między innymi tablice informacyjne, różnego rodzaju modele armat, a także używanej wówczas broni, będą też modele fortu.

– To będzie ekspozycja dydaktyczna. Te modele będą zarówno w środku, jak i na zewnątrz. Część tablic informacyjnych znajdzie się na wałach, w szczególności na wale artylerii. Tam będzie stał model armaty. Część z nich będzie można dotknąć – tłumaczy Marcin Paradyż, zastępca dyrektora ds. technicznych ZBK.

W przyszłych latach ZBK będzie kontynuować prace przy fosie fortu i zapowiada jej generalny remont. Prace w żaden sposób nie ograniczą możliwości korzystania z obiektu przez mieszkańców.

Ponadto zamontowana zostanie tablica informacyjna na wjeździe i urządzenia małej architektury – kosze na śmieci, stojaki na rowery.

Łączny koszt inwestycji wyniósł ponad 24 mln zł.

BEZPIECZNA „DZIESIĄTKA”

W ostatnich miesiącach media społecznościowe obieły informacje o wzmożonej aktywności włamywaczy i niepokojących zdarzeniach na terenie Krakowa. Mieszkańcy naszej dzielnicy również publikowali wpisy, w których ostrzegali się wzajemnie oraz zwracali uwagę na podejrzane osoby i ich zachowania. Jak faktycznie wygląda sytuacja związana z bezpieczeństwem na terenie „Dziesiątki”? Czy obawy mieszkańców są słuszne? O to pytamy Andrzeja Drąga, szefa Komisji Bezpieczeństwa Rady Dzielnicy X Swoszowice.

Ostatnio sporo mówiło się o niepokojących zdarzeniach na terenie dzielnicy. Czy do radnych również docierały takie sygnały?

Jak najbardziej. Kraków to duże miasto, nie trudno tu o takie przypadki. Jako radni staramy się być blisko naszych mieszkańców. Działamy dla ich bezpieczeństwa. Mieszkańcy do nas piszą, dzwonią, proszą o pomoc, sami też reagują.

Może pan podać jakieś przykłady?

Ostatnio mieliśmy taki przypadek. Zgłosił się do mnie mieszkaniec z osiedla Jugowice. Prosił o pomoc i interwencję, ponieważ w jego sąsiedztwie dochodziło do sporej liczby drobnych kradzieży. Znikały telefony, laptopy, przedmioty pozostawiane w samochodach. Do akcji namierzania złodzieja włączyli się mieszkańcy. Dzwoniliśmy do siebie, wymienialiśmy się informacjami, dostawałem zdjęcia z monitoringu. Powstały nawet społeczne, sąsiedzkie patrole. Przeanalizowaliśmy te sygnały, wytypowaliśmy pewne osoby i przekazaliśmy informacje Policji. Mundurowi wkroczyli do akcji i namierzyli sprawcę. W efekcie udało się go złapać na gorącym uczynku! Jak się okazało, był to mieszkaniec osiedla, który niedawno się tu wprowadził. W tym miejscu muszę podziękować komendantowi VI Komisariatu Policji w Krakowie, mł. insp. Tomaszowi Sewerynowi, za sprawną pomoc i szybką interwencję.

Jeżeli już wywołaliśmy temat Policji, to co mówią statystyki?

Nasza dzielnica podlega pod VI Komisariat Policji. Ze statystyk tamtejszych funkcjonariuszy wynika, że Dziesiątka jest spokojniejsza niż inne części Krakowa. Choć i tu nie brakuje przypadków łamania prawa. W tym roku policjanci podjęli o blisko 300 interwencji więcej niż w ubiegłym roku. Spadła liczba zgłoszeń dotyczących kradzieży, w tym kradzieży samochodów, rowerów i kradzieży z włamaniem. Udało się zatrzymać o 4

przestępców więcej niż w 2021 roku. W przypadku wykroczeń – tych mundurowi ujawnili o połowę więcej niż rok wcześniej. Posypały się też mandaty. Policjanci nie mieli taryfy ulgowej dla tych, którzy pili alkohol w miejscu publicznym, zaśmiecili i dewastowali. Ujawnili również więcej takich przypadków niż rok temu. Trzeba tu podkreślić, że funkcjonariusze VI Komisariatu minimum dwa razy w miesiącu przeprowadzają na terenie naszej dzielnicy działania mające na celu zapobieganie kradzieżom, włamaniom itp. Policjanci patrolują też dzielnicę nocami oraz w weekendy. W rezultacie ujawniają więcej przestępstw i zatrzymują sprawców.

W jaki sposób Rada Dzielnicy X działa na rzecz poprawy bezpieczeństwa?

Dzielnica przeznaczona środki na dodatkowe patrole piesze nieumundurowanych policjantów. Oczywiście na tyle, na ile możemy sobie pozwolić. Budżet dzielnicy jest niewielki. To niewiele ponad 2 mln zł. A potrzeb jest sporo: infrastruktura, edukacja, zieleni. Kołderka jest krótka, każdy ciągnie w swoją stronę. Ale tu radni są jednomyślni. Jesteśmy w stanie wygospodarować rocznie 20-30 tys. zł na dodatkowe patrole, w szczególności w miesiącach wakacyjnych.

Poruszył Pan temat sąsiedzkiej solidarności. To jedna z wielu rad, które dają nam policjanci.

Tak, policja radzi, żeby utrzymać kontakt sąsiedzki, a także reagować, jeżeli widzimy coś niepokojącego. I tu kolejny przykład. Kiedy po Krakowie rozniosła się informacja, że gdzieś na wycieraczkach zostawiane są jakieś znaki, przedmioty, to my radni też umieszczaliśmy takie ostrzeżenia na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych. Mieszkańcy czytali, reagowali i komentowali. To było dobre i budujące. Starali się sobie pomagać. Często zdarzają się takie przypadki, że mieszkańcy robią zdjęcia z ukrycia podejrzanych osób. Tu chciałbym ostrzec, że tego typu rzeczy warto przekazać Policji, niekoniecznie publikować w sieci. Tylko zgłoszenie potencjalnego przestępstwa albo niebezpiecznej sytuacji odpowiednim służbom przyniesie skutek. Inaczej tworzą się tylko miejskie legendy. Trzeba mieć też świadomość, że policjanci działają prewencyjnie, przeglądają portale, grupy osiedlowe. Czasami wiedzą o pewnych rzeczach wcześniej, zanim my im to zgłosimy.

Zastanawiam się, czy mieszkańcy dzielnicy znają swojego... dzielnicowego?

Ważne żeby znać sąsiada, ale jeszcze ważniejsze, żeby znać swojego dzielnicowego. Na stronie internetowej naszej dzielnicy są ważne numery telefonów, także do dzielnicowych. Można też skontaktować się z VI Komisariatem Policji, podać ulicę na której się mieszka i wtedy dyżurny nam pomoże. Takie informacje są również dostępne w Internecie.

Czy ma pan jeszcze jakieś porady dla mieszkańców?
Tak, choć niekoniecznie związane z włamaniami i kradzieżami. Zbliży się okres jesienno-zimowy. Wcześniej robi się ciemno, a dzieci i młodzież chodzą na zajęcia dodatkowe itp. Proszę i apeluję wspólnie z krakowskimi policjantami, aby w szczególności najmłodszy nosili odblaski. Takie niepozorne „coś” a może uratować życie.

BUDŻET OBYWATELSKI – CZAS START!

Nowe chodniki, wyremontowane ulice, siłownie na świeżym powietrzu, a także zrewitalizowane tereny zielone. To tylko kilka z wielu przykładów, które pokazują jak Budżet Obywatelski Miasta Krakowa od lat zmienia naszą dzielnicę. Od 30 września mieszkańcy znów mogą zagłosować na projekty bliskie ich sercom i okolicy.

W tegorocznej, 9. edycji BO mieszkańcy Dzielnicy X Swoszowice mają do wyboru 93 projekty ogólnomiejskie i ponad 20 projektów dzielnicowych. Wśród nich nie brakuje tak zwanych zielonych propozycji. Sporą część stanowią zadania związane z poprawą infrastruktury na terenie „Dziesiątki” – mowa tu o remontach dróg, chodników oraz budowie ciągów pieszo-rowerowych. Mieszkańcy zgłosili również projekty mające na celu poprawę bezpieczeństwa. Nie zabrakło także projektów rekreacyjnych oraz propozycji i dla ciała, i dla ducha. Głosowanie w Budżecie Obywatelskim potrwa do 14

października. Tradycyjnie można to zrobić na dwa sposoby: elektronicznie lub w punkcie głosowania. Na terenie Dzielnicy X Swoszowice takie punkty funkcjonują w filii nr 35 Biblioteki Kraków przy ul. T. Chałubińskiego 47, w filii nr 36 Biblioteki Kraków przy ul. H. Niewodniczańskiego 123, w filii nr 37 Biblioteki Kraków przy ul. J. I. Sztudyngera 5 oraz w siedzibie Rady Dzielnicy X Swoszowice przy ul. Inicjatywy Lokalnej 5.

Podobnie jak w poprzednich latach można głosować na sześć różnych projektów. Trzy głosy przypadają na projekty o charakterze dzielnicowym (w dzielnicy swojego zamieszkania) i trzy głosy na projekty o charakterze ogólnomiejskim. Najwyżej ocenione przez głosującego zadanie otrzymuje 3 punkty, a najniżej 1 punkt. Szczegółowa lista projektów dopuszczonych do tegorocznej edycji głosowania znajduje się na stronie internetowej krakowskiego Budżetu Obywatelskiego – www.budzet.krakow.pl. Zwycięskie zadania zostaną ogłoszone 7 listopada.

BUDŻET „DZIESIĄTKI” 2023 ZACISKANIE PASA I OSZCZĘDNOŚCI

Rok 2023 zbliży się wielkimi krokami. Radni „Dziesiątki” po raz kolejny stanęli przed zadaniem przygotowania uchwały budżetowej. W tym roku było to zadanie wyjątkowo niewdzięczne, bo pełzający kryzys zagląda także do najniższych jednostek samorządu, czyli rad dzielnic.

Dzielenie tortu

Aby zaplanować wydatki na przyszły rok, radni musieli wykazać się kreatywnością. Niestety, od lat kwoty, jakie dzielnice otrzymują na swoje zadania z miejskiej

kasy nie zmieniają się zbyt wiele. Procent udziału środków finansowych, którymi dysponują te jednostki w ogólnej strukturze budżetowej miasta jest stały. W przyszłym roku będzie to niewiele ponad 2,5 mln zł.

– *Podobna kwota była, gdy zaczynałem swoją działalność w samorządzie, a było to ponad 10 lat temu. Patrząc na poziom inflacji możemy chyba zaryzykować stwierdzenie, że dostaniemy mniej niż w tym roku – stwierdza Tadeusz Murzyn, Przewodniczący Rady Dzielnicy X Swoszowice. – Jakiegokolwiek inwestycje – nie mówię o tych większych, ale o drobnostkach – powoli zaczynają*

Dokończenie na s. 12

BUDŻET „DZIESIĄTKI” 2023. ZACISKANIE PASA I OSZCZĘDNOŚCI

Dokończenie ze s. 11

przekraczać nasze możliwości. Kiedyś ze środków z budżetu dzielnicy potrafiłmy zrobić kanalizację burzową wzdłuż całej ulicy, teraz to niewykonalne – żali się.

Podobnego zdania jest Andrzej Balicki, Radny Dzielnicy X Swoszowice, szef Komisji Budżetowej.

– Oglądamy każdą złotówkę z dwóch stron, musimy się zastanawiać, które zadanie zrealizować, a które odrzucić. Podam taki przykład. Chcieliśmy wyremontować chodnik wzdłuż ul. Borkowskiej na Klinach. Zarząd Dróg Miasta Krakowa wyliczył nam to zadanie na 1 mln zł. Mówimy o 250 metrach! Ręce nam opadły i musimy wycofać się z takiego zadania. Planowaliśmy przeznaczyć kwotę 250-300 tys. na dwa lata – stwierdza.

Przewodniczący „Dziesiątki” liczy, że wzorem ubiegłych lat miejscy radni wygospodarują dodatkowe środki na zadania realizowane przez dzielnice, bo bez nich nie ma szans na poprawę komfortu życia mieszkańców.

Kluczowe zadania

Choć budżet „Dziesiątki” na 2023 rok jest budżetem na miarę możliwości, a nie potrzeb, to nie oznacza to, że dzielnica rezygnuje z kluczowych zadań. Kilka z nich przedstawiamy poniżej. Dla ułatwienia, podzieliłmy je na trzy bloki – infrastruktura, zieleni i projekty „miękkie”. Na poprawę jakości infrastruktury drogowej rada dzielnicy przeznaczy w 2023 roku znaczny kawałek budżetowego tortu, bo niemal 960 tys. zł. To m.in. remonty nakładkowe, utwardzanie poboczy czy remonty i budowa chodników.

– Trudno powiedzieć, co jest najważniejsze, bo generalnie w całej dzielnicy trzeba coś zrobić. Charakter dzielnicy jest taki trochę „półwiejski” i infrastruktura ma właśnie taki charakter. Przez lata było sporo zaniedbań i trzeba remontować, by mieszkańcy mieli możliwość poruszania się – wyjaśnia Andrzej Balicki.

Nakładki, chodniki, latarnie

Remontu nakładkowego doczeka się ul. Chojnicka, podobnie będzie na ul. Osterwy. Ul. Barycka będzie sukcesywnie doświetlana – to zadanie wieloletnie, ale w tej perspektywie budżetowej także znalazły się środki na ten cel. Wzdłuż ul. Drużbackiej drogowcy wyremontują chodnik, a na ul. Chałubińskiego stare, sodowe lampy zostaną wymienione na energooszczędne LED-y. Po wielu latach, oświetlenia doczeka się wreszcie ul. Krymska na Klinach.

Zielono mi

W przyszłym roku wydatki na zieleni pochłoną niemal jedną piątą budżetu „Dziesiątki”. Choć Swoszowice by-

wają nazywane „zielonymi płucami Krakowa” to wciąż jest jeszcze sporo do zrobienia.

– Dla mnie bardzo ciekawą koncepcją jest stworzenie parku rzecznego wzdłuż Wilgi. Park ciągnąłby się od granic miasta, przez naszą dzielnicę, aż do Dzielnicy IX Łągiwniki-Borek Fałęcki. To byłby bardzo długi park z infrastrukturą, ścieżkami rowerowymi. Wyjątkowo interesujące miejsce do rekreacji, nie tylko dla mieszkańców „Dziesiątki”, ale i całego miasta. W przyszłym roku będą więc pieniądze na koncepcję – tłumaczy Andrzej Balicki.

Kolejne kroki będą już należały do miasta, które musi wykupić tereny pod nowy park i opracować projekt. Ponad 200 tys. zł to przyszłoroczne nakłady na rewitalizację parku Maćka i Doroty. Odnowiony zostanie smoczy skwer, zmodernizowana zostanie też górką saneczkowa.

Finansowy zastrzyk dla szkół

Jak co roku, dzielnica dosypie grosza swoim szkołom i przedszkolom. Zasponsoruje nowe grzejniki na terenie filii Publicznej Szkoły Podstawowej nr 97 im. Joachima Lelewela przy ul. Armii „Kraków” w Jugowicach. Za pieniądze z budżetu „Dziesiątki” pomalowane zostaną ściany w Samorządowym Przedszkolu nr 132 przy ul. Merkuriusza Polskiego, a Szkoła Podstawowa nr 134 im. S. Lema doczeka się remontu podłóg.

W trosce o bezpieczeństwo

Nie pierwszy i nie ostatni raz dzielnica wesprze strażaków. W ramach programu „Bezpieczny Kraków” Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 2 otrzyma sprzęt ratunkowy i mundury o wartości 4,5 tys. zł.

– Z taką prośbą zwróciła się do nas Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej. Nie mogliśmy odmówić – zapewnia Andrzej Balicki.

Mizerne środki, jakimi dysponują dzielnice rodzą pytania o zmianę sposobu ich finansowania. W tej chwili środki na projekty dzielnicowe w ramach Budżetu Obywatelskiego są porównywalne z całym budżetem „Dziesiątki”. Zdaniem Andrzeja Balickiego to niezdrowa proporcja.

– Nie mówię, że trzeba ograniczyć środki na Budżet Obywatelski, bo to wspaniałe rozwiązanie, angażujące mieszkańców, ale dzielnice powinny jednak dysponować większymi środkami, bo kto, jak nie my – radni – wiemy najlepiej, czego potrzeba naszym mieszkańcom – kończy.

Mieszkańcy mogą zapoznać się z pełną treścią uchwały budżetowej na stronie internetowej Rady Dzielnicy X Swoszowice – www.dzielnica10.krakow.pl.